

OPOWIEŚCI

*POLSKO-LITEWSKI
FUNDUSZ WYMIANY
MŁODZIEŻY*

RAPORT 2011

Wydawca: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – Narodowa Instytucja Zarządzająca Polsko-Litewskim Funduszem Wymiany Młodzieży

Redakcja: Ewelina Miłoś

Teksty: Anna Chruściel, Aneta Pliszka, Sandra Jančiauskaitė-Aragroug

Tłumaczenie: Nijole Druto

Korekta: Katarzyna Izdebska, Sandra Jančiauskaitė-Aragroug

Opracowanie graficzne: rzeczyobrazkowe.pl

Druk: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu

Nakład: 1000 sztuk

ISBN: 978-83-62634-78-1

W publikacji zostały wykorzystane informacje z wniosków i raportów końcowych. Zdjęcie przedstawione w raporcie pochodzi z archiwum fotograficznego FRSE.

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko autorów i MEN nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

Narodowe Instytucje Zarządzające:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży
ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa;
tel.: + 48 22 4631 000, + 48 22 4631 419;
faks: +48 22 4631 025, + 48 22 4631 026;
e-mail: plf@frse.org.pl;
<http://www.plf.org.pl>; <http://www.frse.org.pl>

Departament ds. Młodzieży przy
Ministerstwie Opieki Socjalnej i Pracy
Litewsko-Polski Fundusz Wymiany Młodzieży
Sodų g. 15, LT-01313 Vilnius;
tel.: +370 5 249 7002;
faks: +370 5 249 6354;
e-mail: info@jrd.lt;
<http://www.jrd.lt>; <http://www.ltpojaunimas.lt>

OPOWIEŚCI

*POLSKO-LITEWSKI
FUNDUSZ WYMIANY
MŁODZIEŻY*

RAPORT 2011

Oddajemy w Wasze ręce piąty raport z działalności Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. Rok 2011 przyniósł wiele ciekawych projektów, dzięki którym młodzi ludzie mogli czerpać wiele radości i satysfakcji z poznawania rówieśników z zagranicy. Każdy z nich miał okazję poznać sąsiadujący kraj, swoich kolegów, a także ich tradycje i obyczaje. Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży już pięć lat wspiera projekty młodzieżowe obu państw i stwarza warunki do budowania przyjaznej współpracy pomiędzy narodami Polski i Litwy. W ubiegłym roku skupiliśmy się na dofinansowaniu projektów promujących dialog międzykulturowy i międzyetniczny, wspieraniu młodzieży z mniejszymi szansami, promocji wolontariatu oraz upowszechnianiu postaw promujących wspólne dziedzictwo kulturowe. Celem nadrzędnym Funduszu jest rozwijanie przyjaznych stosunków pomiędzy narodami i inspirowanie młodych ludzi oraz osób pracujących z młodzieżą do działań, które pozwolą na wzajemne zbliżenie się obu narodów, odkrywanie wspólnych korzeni, niwelowanie stereotypów i uprzedzeń w postrzeganiu wspólnej historii. Dlatego dzięki corocznemu konkursowi wniosków setki młodych ludzi w wieku 13-30 lat

mogą rozwijać swoje pasje i zainteresowania, brać udział w działaniach edukacji międzykulturowej i pozaformalnej, a przede wszystkim poznawać swojego sąsiada, tak by po projekcie wspólnie patrzeć w przyszłość.

Zapraszamy do zapoznania się ze streszczeniem wybranych projektów oraz analizą działań Narodowych Instytucji Zarządzających. Mam nadzieję, że lektura raportu przyczyni się do pogłębiania wzajemnego szacunku i chęci odkrywania piękna naszych narodów.

Tomasz Bratek

Zastępca Dyrektora Generalnego Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji
Członek Komitetu Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży

POLSKO-LITEWSKI FUNDUSZ WYMIANY MŁODZIEŻY

HISTORIA

Fundusz już od czterech lat wspiera i organizuje działania zarówno w Polsce, jak i na Litwie. Swoją działalność rozpoczął na podstawie umowy między rządem Rzeczypospolitej Polskiej a rządem Republiki Litewskiej podpisanej 1 czerwca 2007 roku. Dzięki niej współpraca pomiędzy polską a litewską młodzieżą nabrała szczególnego wymiaru. Honorowymi patronami Funduszu zostali premierzy obu państw. Cele Funduszu to wspieranie i finansowanie inicjatyw młodzieżowych z obu państw oraz stworzenie odpowiednich warunków do budowania współpracy między narodami Polski i Litwy. Zadaniem Funduszu jest rozwijanie przyjaznych stosunków pomiędzy narodami i inspirowanie młodych ludzi oraz osób pracujących z młodzieżą do działań, które pozwolą na wzajemne zbliżenie się obu narodów, od-

krywanie wspólnych korzeni, niwelowanie stereotypów i uprzedzeń w postrzeganiu wspólnej historii.

KONKURS WNISKÓW

Poprzez coroczny konkurs wniosków Fundusz wspiera projekty, które mają na celu promowanie nieformalnej edukacji i kształcenia międzykulturowego oraz równoprawnego partnerstwa, a przede wszystkim aktywne uczestnictwa młodzieży. Konkurs projektów ogłaszany jest przez instytucje zarządzające (Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – Polska i Departament ds. Młodzieży – Litwa) raz do roku w jednym, wspólnie ustalonym, terminie. Co roku Komitet Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży ustala priorytety roczne. To one determinują charakter i tematykę projektu, uwzględniając potrzeby edukacyjne, kulturowe i społeczne współpracy polsko-litewskiej.

UCZESTNICY PROJEKTÓW

W konkursach o dofinansowanie projektów może brać udział każda organizacja niekomercyjna posiadająca osobowość prawną, której działalność związana jest bezpośrednio z pracą z młodzieżą. Uczestnikami projektów mogą być młodzi ludzie w wieku 13-30 lat, którzy działają w ramach różnych organizacji/institucji młodzieżowych bądź pracują z młodzieżą. Aby móc startować w konkursie, należy również pozyskać organizację partnerską i z nią przygotować i przeprowadzić projekt.

NARODOWE INSTYTUCJE ZARZĄDZAJĄCE

Koordynacją i promocją Funduszu na terenie Polski i Litwy zajmują się narodowe instytucje zarządzające:

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji w Warszawie oraz

Departament Spraw Młodzieży przy Ministerstwie Opieki Socjalnej i Pracy w Wilnie.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji
Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży
ul. Mokotowska 43
00-551 Warszawa
Tel.: + 48 22 4631 000
+ 48 22 4631 419
Faks: + 48 22 4631 025
+ 48 22 4631 026
e-mail: plf@frse.org.pl
<http://www.plf.org.pl>
<http://www.frse.org.pl>

Departament ds. Młodzieży przy Ministerstwie Opieki Socjalnej i Pracy
Litewsko-Polski Fundusz Wymiany Młodzieży
Sodų g. 15, LT-01313 Vilnius
Tel.: +370 5 249 7002
Faks: +370 5 249 6354
e-mail: info@jrd.lt
<http://www.jrd.lt>
<http://www.ltpljaunimas.lt>

PROJEKTY:

PL

8

JAK TATRY
POŁĄCZYŁY NIEMEN
Z WARTĄ

LT

9

ZIELONA KULTURA

PL

9

LET'S TALK ABOUT US
- POLISH AND LITHUANIAN
REUNION

LT

10

I.N.S.E.R.T.

PL

10

POLACY I LITWINI
W PRZESTRZENI
TEATRALNEJ

LT

13

WCIĄGAJĄCA
WOLNOŚĆ

PL

13

NAUKA PRZEZ
WOLONTARIAT

LT

14

KAŻDY MOŻE
ZMIENIAĆ ŚWIAT

LT

14

ZRÓŻNICOWANIE
O RÓŻNORODNOŚCI

LT

15

PUNKT WIDZENIA:
NOWY WGLĄD

PL

15

POLONEZA
CZAS ZACZAĆ

LT

17

PIELĘGNOWANIE
DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO
LITWY I POLSKI
W RĘKACH MŁODZIEŻY

PL

18

WOLONTARIAT
W NASZYM OBIEKTYWIE

LT

18

RATOWNICY RZEMIOSŁA

PL

19

PAMIĘTNIK Z WYPRAWY

PL

20

TWARŻĄ W TWARZ

LT

21

MŁODZIEŻOWE
ORGANIZACJE
POZARZĄDOWE
- PORÓWNUJEMY
SYTUACJĘ LITWY
I POLSKI

PL

21

MILESTONES
- FIVE STEPS
TO BETTER FUTURE

PL

22

MŁODZIEŻ
I TOTALITARYZMY
- WTEDY I OBECNIE

PL

27

SPOTKANIA NA GRANICACH

LT

29

OD SERCA DO SERCA

PL

29

BABCINE PRZYSMAKI
DWÓCH KULTUR

PL

26

JARMARK NA
LITEWSKIM TRAKCIE

LT

26

PHOTOMARKET

JAK TATRY POŁĄCZYŁY NIEMEN Z WARTĄ

- ▶ **ORGANIZATOR:** STOWARZYSZENIE „KAŻMIERZ” Z KAŻMIERZA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** EIŠIŠKIŲ STANISLOVO RAPOLIONIO GIMNAZIJA (GIMNAZJUM W EISZYSZKACH IM. ST. RAPOLIONIO)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 23-28.05.2011, ZAKOPANE (POLSKA)

Choć ekologia jest obecnie bardzo modnym tematem, to część społeczeństwa zapomina o niej na co dzień. Dwudziestu młodych ludzi z Polski i Litwy postanowiło przyjrzeć się bliżej kwestiom związanym z ochroną środowiska oraz zastanowić się, co można zrobić, aby zachęcić ludzi do zachowań proekologicznych. Sporo czasu poświęcono na warsztaty integracyjne, w trakcie których uczestnicy nie tylko poznawali siebie nawzajem, ale również swoje kultury. Zorganizowano między innymi quiz dotyczący tradycyjnych legend, degustację typowych potraw polskich i litewskich, a także warsztaty poświęcone tańcom narodowym. Bardzo ciekawym doświadczeniem i sposobem na poznanie się uczestników był Dzień Anioła. Każdy losował osobę z drugiej grupy narodowej i miał za zadanie opiekować się nią i pomagać jej w ciągu dnia. Szczególne znaczenie miało to podczas wędrowki po górach, która dla części młodzieży była dużym wyzwaniem. „Anioły” czuwały więc nad bezpieczeństwem swoich podopiecznych, dzięki czemu młodzież uczyła się opiekuńczości, zrozumienia potrzeb innego człowieka i odpowiedzialności. Chociaż integracja była jednym z głównych celów projektu, to większość działań skupiała się wokół problematyki przy-

rodniczo-ekologicznej. Młodzież dyskutowała o tym, w jaki sposób można obecnie dbać o środowisko naturalne. Jednak teoria to nie wszystko, dlatego we współpracy z administracją Tatrzańskiego Parku Narodowego wszyscy uczestniczyli w pracach porządkowych. Poprzez udział w tej akcji mogli się aktywnie przyczynić do ochrony tatrzańskiej przyrody oraz dać przykład innym. Udział w działaniach projektu skłonił młodych ludzi do zastanowienia się nad tym, jak wielkie znaczenie ma jakość środowiska, w którym żyjemy na co dzień. Postanowili więc przełać na papier wszystkie swoje cenne wnioski i przemyślenia i tym sposobem powstał kodeks etyki Strażników Krajobrazu. Był to opracowany w obydwu językach, zarówno polskim, jak i litewskim, zbiór postanowień, których wszyscy uczestnicy zobowiązali się przestrzegać. Najważniejszymi kwestiami poruszonymi w tym międzynarodowym porozumieniu ekologicznym była segregacja śmieci, oszczędzanie energii oraz poszukiwanie jej odnawialnych źródeł. Młodzież zachęcała w nim także do świadomej pracy na rzecz środowiska oraz do propagowania postaw ekologicznych.

ZIELONA KULTURA

- ▶ **ORGANIZATOR:** GAMTOS APSAUGOS ASOCIACIJA „BALTIJOS VILKAS” (STOWARZYSZENIE OCHRONY PRZYRODY „WILK BAŁTYCKI”)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** POLSKIE STOWARZYSZENIE WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 16-23.08.2011, REJON MALACKI (LITWA)

Projekt „Zielona kultura” był realizowany 16-23 sierpnia 2011 r. przez Stowarzyszenie Ochrony Przyrody „Wilk Bałtycki” oraz Polskie Stowarzyszenie Wychowania Pozaszkolnego w rejonie malackim. W projekcie uczestniczyło 16 młodych ludzi z Litwy i Polski. Podczas działań projektowych uczestnicy wymiany młodzieży zdobywali wiedzę dotyczącą planowania oraz wykonywania prac przyrodniczych, przyczynili się do ochrony zanikających gatunków, nauczyli się rozpoznawania najczęściej spotykanych śladów zwierząt leśnych, odgłosów ptaków, pożytecznych roślin i prowadzenia badania zanieczyszczenia wody oraz rejestracji zwierząt. Stosując metodę edukacji pozaszkolnej prowadzono działania dotyczące promocji dialogu międzykulturowego i międzyetnicznego, międzynarodowej inicjatywy pracy na rzecz innych i przed-

siębiorczości, kształtowania pozytywnego stosunku do współpracy kulturalnej oraz zdobywania kompetencji w zakresie ochrony środowiska. Realizując założenia projektowe uczestnicy chodzili po lasach i w pobliżu bagien, zajmowali się porządkowaniem terenów leśnych i zbieraniem grzybów, brali udział w odczytach, śpiewali piosenki przy ognisku, organizowali spotkania z ciekawymi ludźmi. Na zakończenie projektu stwierdzili, że dzięki udziałowi w różnych przedsięwzięciach pojawiło się tak dużo interesujących pomysłów, iż niektórzy deklarowali natychmiastową gotowość do zajęcia się ich planowaniem i wdrażaniem. W związku z tym wszyscy byli zgodni co do jednego – należy pożegnać się tylko po to, by ponownie spotkać latem następnego roku.

LET'S TALK ABOUT US – POLISH AND LITHUANIAN REUNION

- ▶ **ORGANIZATOR:** NIEFORMALNA GRUPA MŁODZIEŻY EUROSTAR Z KATOWIC
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETO STUDENTŲ ATSTOVYBĖ (SAMORZĄD STUDENTÓW UNIwersYTETU TECHNOLOGICZNEGO W KOWNIE)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 25-31.05.2011, KATOWICE (POLSKA)

Ze względu na wspólną historię Polski i Litwy temat dialogu międzykulturowego jest bardzo ważny dla stosunków między tymi dwoma narodami. Projekt „Porozmawiamy o nas – polsko-litewska Reunia” także dotyczył tej kwestii, głównie w oparciu o wątki historyczne, takie jak unia polsko-litewska. Poprzez udział w tym projekcie młodzież chciała przedstawić swoje spojrzenie na tamte wydarzenia. Integracja, przełamywanie barier i pokonywanie stereotypów miały symbolizować zawiązanie nowej unii polsko-litewskiej. Dni i wieczorki narodowe, zabawy integracyjne oraz dyskusje bardzo zbliżyły młodzież, dzięki czemu wszyscy z jeszcze większym entuzjazmem przystąpili do wspólnej pracy. Jednym z ważniejszych aspektów projektu było zaangażowanie w działania społeczności lokalnej. Udało się to osiągnąć poprzez realizację trzech spotkań z mieszkańcami Katowic. Pierwsze skierowane było do studentów Uniwersytetu Ekonomicznego. Uczestnicy rozdawali przygotowane przez siebie ulotki promujące nową unię polsko-litewską oraz zaproszenia na jej oficjalne rozpoczęcie. Przy okazji sprawdzili wiedzę studentów na temat

Litwy, przeprowadzając z nimi krótkie wywiady. Najważniejszym wydarzeniem była właśnie inauguracja działań nowej unii, która odbyła się w samym centrum Katowic, na ulicy Mariackiej. Celem młodzieży było zebranie 50 odcisków rąk, jako symbolu poparcia dla unii. Ku wielkiej radości uczestników odcisków tych udało się zdobyć o wiele więcej, co świadczy o tym, iż społeczność lokalna jest zainteresowana tego typu projektami. Trzecią inicjatywą było zaproszenie przypadkowych spacerowiczów do udziału we wspólnych zabawach i grach sportowych w parku. Ponieważ młodzieży przez większość czasu towarzyszyły flagi i kolorowe łańcuchy kwiatowe, wzbudzała ona nieustanne zainteresowanie mieszkańców. Dzięki temu mogli się oni dowiedzieć o istnieniu Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży, a także zobaczyć, jak w ciekawy i nietypowy sposób można poznawać nowych ludzi i języki obce, spędzać czas wolny, zdobywać nowe doświadczenia i umiejętności. Uczestnicy wymiany oraz prowadzone przez nich działania stały się więc pewnego rodzaju inspiracją dla lokalnej społeczności i być może zachętą do udziału w podobnych inicjatywach.

I.N.S.E.R.T.

- ▶ **ORGANIZATOR:** PANEVĖŽIO SPECIALIOJI MOKYKLA (SZKOŁA SPECJALNA W PONIEWIEŻU)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** POLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM, KOŁO Z KOSZALINA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 13-19.06.2011, PONIEWIEŻ (LITWA)

Grupa młodzieży ze szkoły specjalnej w Poniewieżu oraz z Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koła w Koszalinie realizowała projekt wymiany młodzieży „I.N.S.E.R.T.”. Jego celem było zapoznanie uczestników z litewską i polską kulturą oraz tradycjami narodowymi, odkrywanie podobieństw i różnic kulturowych, nawiązywanie kontaktów między młodymi ludźmi znajdującymi się w podobnej sytuacji życiowej oraz wymiana doświadczeń. Każdy dzień projektu „I.N.S.E.R.T.” był zakodowany pod inną literą; I – įsiliek! (włącz się), N – nugalėk! (zwycięż), S – susipažink! (zapoznaj się), E – eik! (idź), R – rask! (znajdź), T – tęsk! (kontynuuj). Projekt został opracowany i wdrożony przez młodych lu-

dzi z upośledzeniem umysłowym przy wsparciu pracowników szkoły. Uczestnikami były wesołe, ciekawe świata, aktywne i interesujące osoby. Tego typu projekt stał się świetnym instrumentem samorealizacji, dającym szansę osobom niepełnosprawnym na rozwinięcie swoich umiejętności, a społeczeństwu – na zmianę stosunku do takich ludzi. Główny pomysł polegał na umożliwieniu młodym ludziom wyrażania siebie poprzez kontakty z rówieśnikami oraz odkrywanie wyjątkowości Litwy i Polski w kontekście europejskim. Za pomocą projektu udowodniono, że umysłowo upośledzona osoba jest w stanie uczyć się, tworzyć oraz prowadzić aktywny tryb życia.

POLACY I LITWINI W PRZESTRZENI TEATRALNEJ

- ▶ **ORGANIZATOR:** STOWARZYSZENIE SKRZYDŁA – CENTRUM TERAPII, SZTUKI I INTEGRACJI Z KRAKOWA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** JAUNIMO CENTRAS BABILONAS (CENTRUM MŁODZIEŻY BABILON)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 4-10.07.2011, PIEKARY K. KRAKOWA (POLSKA)

Projekt „Polacy i Litwini w przestrzeni teatralnej” poruszał dość trudną tematykę, jaką jest niepełnosprawność młodzieży. Jego integracyjny charakter wymagał odpowiedniej oprawy i metod pracy. Organizatorzy zapraszając do projektu osoby niepełnosprawne – pod względem umysłowym oraz psychicznym – nieprzypadkowo wybrali teatr jako motyw przewodni. Jest on bowiem formą dostępną dla wszystkich, niezależnie od sprawności fizycznej czy umysłowej. Przy zastosowaniu odpowiednich technik i środków wyrazu każdy może przekazać swoje myśli, uczucia oraz nastroj w danej chwili. Możliwości, jakie daje teatr, pomogły więc pokonać nie tylko barierę kulturową i językową, ale także tę spowodowaną niepełnosprawnością części uczestników. Dla niektórych z nich wyrażanie siebie poprzez teatr było zupełnie nowe i stanowiło nie lada wyzwanie. Pomoc ze strony bardziej doświadczonych w tej kwestii kolegów skutecznie ich jednak zachęciła do spróbowania swoich sił.

Zajęcia odbywały się w grupach mieszanych, co sprzyjało integracji młodzieży zdrowej i niepełnosprawnej. Pod okiem instruktorów uczestnicy wykonywali ćwiczenia teatralne i poznawali techniki aktorskie. Duże znaczenie przywiązywano

do tego, aby każdy mógł się wykazać i zaprezentować. Żadne pomysły nie były wyśmiewane lub negatywnie komentowane, przez co uczestnicy uczyli się tolerancji i otwartości na innych. Część wspólnie spędzonego czasu przeznaczyli na zaprezentowanie kultury swoich krajów. Podczas wieczorków kultury polskiej i litewskiej próbowali tradycyjnych potraw, poznawali swoje zwyczaje i sztukę.

Efektom pracy były cztery etudy teatralne oraz krótki spektakl, który młodzież zaprezentowała w Krakowie, gdzie odbywał się Festiwal Teatrów Ulicznych. Nadarzyła się także okazja do zajrzenia za kulisy jednego z krakowskich teatrów. Możliwość zobaczenia garderoby, charakterystorni oraz podejrzania próby spektaklu była niezwykle doświadczeniem i jeszcze bardziej rozbudziła zainteresowanie teatrem wśród uczestników projektu. Działania były na bieżąco dokumentowane, czego efektem był między innymi fotoblog. Cieszył się on dużym zainteresowaniem, co świadczy o tym, iż temat niepełnosprawności i integracji jest niezwykle ważny, a działania takie jak ten projekt cieszą się dużą aprobatą społeczeństwa.

WCIĄGAJĄCA WOLNOŚĆ

- ▶ **ORGANIZATOR:** LIETUVOS JAUNIMO CENTRAS (LITEWSKIE CENTRUM MŁODZIEŻY)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** CENTRUM EDUKACJI I BADAŃ SPOŁECZNYCH Z WROCŁAWIA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 1-6.07.2011, WILNO (LITWA)

Młodzież z Litwy i Polski w ramach projektu analizowała sposoby zwalczania rasizmu i ksenofobii oraz rozwoju dialogu między grupami etnicznymi lub religijnymi w celu ochrony praw mniejszości. Projekt wymiany młodzieży trwał 6 dni, uczestniczyło w nim 12 osób. Podczas działań projektowych zostały omówione kwestie dotyczące różnego rodzaju dyskryminacji; uczestnicy brali udział w grach, odkrywali podobieństwa międzykulturowe oraz starali się pozbywać stereotypów. Młodzież miała możliwość poznawania kultury państw sąsiedzkich poprzez własne doświadczenia, przekonała się, że ludzi należy oceniać nie według ich przynależności etnicznej, a na podstawie ich cech i osobistych umiejętności. Wspomniany projekt miał służyć nie tylko utrwalaniu wzajemnego zrozumienia między przedstawicie-

lami litewskiej i polskiej młodzieży, ale również promocji tolerancji. Projekt wykazał, że jesteśmy do siebie podobni i możemy korzystać z doświadczenia drugiej strony w celu niwelowania stereotypów. Duże znaczenie ma możliwość wysłuchania siebie nawzajem oraz wymiana opinii. Podczas projektu organizowane były warsztaty edukacyjne na temat praw człowieka, poza tym uczestnicy brali udział w spotkaniach z członkami mniejszości narodowych – polskiej, białoruskiej, żydowskiej. Po spotkaniach z przedstawicielami wspólnot etnicznych uczestnicy projektu stwierdzili, że mniejszości narodowe są ważnym elementem naszego społeczeństwa, a jedność członków wspomnianych grup jest warta naśladowania.

NAUKA PRZEZ WOLONTARIAT

- ▶ **ORGANIZATOR:** FUNDACJA SZCZĘŚLIWE DZIECIŃSTWO Z LUBLINA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** VIEŠOJĪ ĪSTAIGA RASEINIŪ TURIZMO IR VERSO INFORMACIJOS CENTRAS (CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ I BIZNESOWEJ W ROSIENIACH)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 4-10.07.2011, MOTYCZ LEŚNY, LUBLIN (POLSKA)

„Nauka przez wolontariat” to projekt będący inicjatywą polskiej i litewskiej młodzieży oraz koordynatorów, którzy mieli okazję pracować razem przy innych projektach w poprzednich latach. Część młodzieży udzielała się w charakterze wolontariuszy w Fundacji Szczęśliwe Dzieciństwo, dlatego postanowiła poświęcić swój czas i energię osobom, które najbardziej tego potrzebują. Głównym odbiorcą działań była więc młodzież z mniejszymi szansami.

Przez pierwsze dni uczestnicy poznawali się bliżej i wymieniali dotychczasowymi doświadczeniami związanymi z pracą wolontariacką. Przede wszystkim jednak wspólnie pracowali nad pomysłami, które później chcieli wykorzystać w pracy ze swoimi podopiecznymi. Skupiali się głównie na metodach edukacji pozaformalnej, tak skutecznej w pracy z młodzieżą. Zajęcia dotyczące mowy ciała, pantomima, odgrywanie scenek oraz warsztaty tematyczne w grupach mieszanych miały jednocześnie rolę integracyjną. Przedostatniego dnia uczestnicy spotkali się z dziećmi będącymi podopiecznymi Fundacji Szczęśliwe Dzieciństwo. Realizując wypracowane wcześniej

pomysły, mogli sprawdzić się w charakterze liderów oraz organizatorów. Praca z młodzieżą defaworyzowaną społecznie przyczyniła się do rozwoju osobistego uczestników, a także kształtowała postawy tolerancji i otwartości na innych.

Projekt bardzo pozytywnie wpłynął na relacje młodzieży polskiej i litewskiej. Wiele zajęć poświęcono na przełamanie lodów i pokonanie stereotypów nieustannie obecnych w naszej świadomości. Miejsce, w którym realizowany był projekt, bardzo sprzyjało poznawaniu wspólnych korzeni. Zorganizowano bowiem grę terenową w Lublinie, a to właśnie tam zawarta została Unia Polsko-Litewska. W trakcie wieczorów narodowych i zajęć integracyjnych młodzież odkrywała, jak wiele łączy Polskę i Litwę.

Wiedza oraz umiejętności zdobyte przez tych kilka dni niewątpliwie przydadzą się młodym wolontariuszom w ich dalszej pracy, ale co więcej, będą oni mogli przekazać je innym, którzy zapragną podjąć się bezinteresownej pracy na rzecz potrzebujących.

KAŻDY MOŻE ZMIENIAĆ ŚWIAT

- ▶ **ORGANIZATOR:** ŠIAULIŲ DIDŽDVARIO GIMNAZIJA (GIMNAZJUM W DIDŹDWARISIE, GMINA SZAWLE)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** LICEUM EKOLA Z WROCŁAWIA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 13-19.11.2011, WROCŁAW (POLSKA)

7 uczniów z gimnazjum w Didždwarisie, w rejonie szawelskim oraz 4 wolontariuszy z Austrii, Gruzji i Turcji reprezentujących Europejską Służbę Wolontariatu (ESW) i pracujących w litewskim gimnazjum w dn. 13-19 listopada we Wrocławiu uczestniczyło w projekcie „2011 – Rok Europejskiego Wolontariatu: Każdy może zmieniać świat”. Projekt został zrealizowany przez uczniów gimnazjum w Didždwarisie i liceum Ekola we Wrocławiu. Celem projektu „Każdy może zmieniać świat” było zdobywanie kompetencji samopoznawczej, odkrywanie znaczenia wolontariatu w niesieniu pomocy najsłabszym grupom społecznym oraz rozpoznawanie ich problemów, a także poszukiwanie nowych możliwości wyrażania samego siebie poprzez wolontariat. W trakcie warsztatów młodzi ludzie uczyli się rozpoznawania wzajemnych stereotypów, brali udział w grach

symulacyjnych, podejmowali próby rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Uczniowie uczestniczyli również w imprezach organizowanych z okazji Dnia UNESCO, podczas których przedstawiali kulturę i historię własnych krajów. Główną część projektu stanowiła praca w polskim domu dziecka oraz w pensjonacie dla osób niepełnosprawnych. Wolontariusze przygotowali własny program spotkań: grali w gry komputerowe, bawili się z dziećmi, rysowali oraz śpiewali. W pensjonacie dla osób niepełnosprawnych uczestnicy projektu zagrali koncert litewskich i polskich piosenek. Projekt realizowano, stosując metodę nauki przez doświadczenie, dzięki której jego uczestnicy lepiej poznali siebie, prowadzili dyskusje o wpływach wolontariatu na sposób myślenia, podejścia do udzielania pomocy innym oraz pozbywania się stereotypów.

ZRÓŻNICOWANIE O RÓŻNORODNOŚCI

- ▶ **ORGANIZATOR:** STOWARZYSZENIE KREATYWNEJ EDUKACJI Z GDAŃSKA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ASSOCIATION OF NON-FORMAL EDUCATION IN LITHUANIA (STOWARZYSZENIE EDUKACJI NIEFORMALNEJ NA LITWIE)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 4-9.07.2011, GDAŃSK (POLSKA)

Projekty realizowane w ramach Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży są dla ich uczestników źródłem niezapomnianych wrażeń, przeżyciem, które pamiętają przez długie lata. Ta szczególna atmosfera możliwa jest dzięki ludziom, którzy te projekty tworzą. Są to nie tylko osoby biorące w nich udział, ale także ci, którzy zajmują się stroną organizacyjną. Projekt „Zróżnicowanie o różnorodności” skierowany był właśnie do młodych ludzi, dla których praca z młodzieżą jest pasją i którzy poszukują nowych inspiracji oraz metod edukacyjnych. Głównym celem było więc podniesienie jakości edukacji międzykulturowej w projektach młodzieżowych. Dzięki przedstawionym metodom pracy – z dużym naciskiem na formy edukacji pozaformalnej – osoby pracujące z młodzieżą podniosły swoje kwalifikacje niezbędne do organizowania międzynarodowych wymian młodzieżowych. Ze względu na swój charakter projekt ten przybrał formę szkolenia, w ramach którego realizowane były różnego rodzaju warsztaty. Podzielone one były na kilka bloków tematycznych. Jednym z nich były zajęcia integracyjne, dzięki którym uczestnicy nawiązali bliższy kontakt. Zysk z nich był podwójny, ponieważ przeprowadzone gry i zabawy mogli wykorzystać także przy realizacji swoich przyszłych projektów. Szczególny nacisk położono na

wieczorki międzykulturowe. Uczestnicy mogli się przekonać, jak istotne są one dla powodzenia projektu. Dość dużą wagę przywiązano do budowania partnerskich stosunków między organizacjami z Polski i Litwy. Spotkanie to było bowiem doskonałą okazją do nawiązania kontaktów z ich przedstawicielami, co stanowiło pierwszy krok do wspólnej realizacji projektów w przyszłości. Jednak jedną z najistotniejszych kwestii poruszanych w trakcie szkolenia była edukacja międzykulturowa. Praca z młodzieżą różnych narodowości i wywodzącą się z odmiennych kultur wymaga szczególnego podejścia. Uczestnicy uczyli się, w jaki sposób skłonić młodzież do otwarcia się na innych, którzy różnią się światopoglądem, kulturą lub wyznaniem. Zaprezentowane metody edukacji pozaformalnej koncentrowały się jednak nie tylko na podkreślaniu różnic i odmienności, ale także zachęcały do szukania elementów wspólnych. W kontekście projektów polsko-litewskich chodziło przede wszystkim o wykorzystanie wydarzeń historycznych oraz społecznych, które w przeszłości połączyły losy Polaków i Litwinów. Spojrzenie na nie z perspektywy drugiego narodu jest bowiem jednym z lepszych sposobów na przełamanie stereotypów i integrację, a właśnie to stanowi główny cel międzynarodowych wymian młodzieżowych.

PUNKT WIDZENIA: NOWY WGLĄD

- ▶ **ORGANIZATOR:** ASOCIACIJA „JONAVOS JAUNIMO CENTRAS” (STOWARZYSZENIE CENTRUM MŁODZIEŻY W JONAWIE)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** GMINNY ZESPÓŁ KULTURY I BIBLIOTEK Z KROŚNIC
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 30.07-5.08.2011, KROŚNICE (POLSKA); 29.08-4.09.2011, JONAWA (LITWA)

Projekt „Punkt widzenia: nowy wgląd” został opracowany przez Centrum Młodzieży w Jonawie oraz Gminny Zespół Kultury i Bibliotek z Polski, a wdrożony dwuetapowo. W dn. 30 lipca – 5 sierpnia 2011 r. 10 młodych ludzi z Jonawy odwiedziło Polskę, z kolei między 29 sierpnia a 4 września tegoż roku młodzi Polacy przebywali w Jonawie. Głównym celem projektu było pogłębianie wiedzy o krajach sąsiedzkich przez spotkania kulturalne, historyczne lub poznawcze oraz tworzenie przez młodych Litwinów i Polaków krótkich filmików i map przedstawiających Jonawę i Krośnice, ich okolice oraz historię. Uczestnicy projektu, stosując pozaformalne i interaktywne metody oraz w oparciu o doświadczenie obu stron, poznawali litewską i polską kulturę oraz historię regionów,

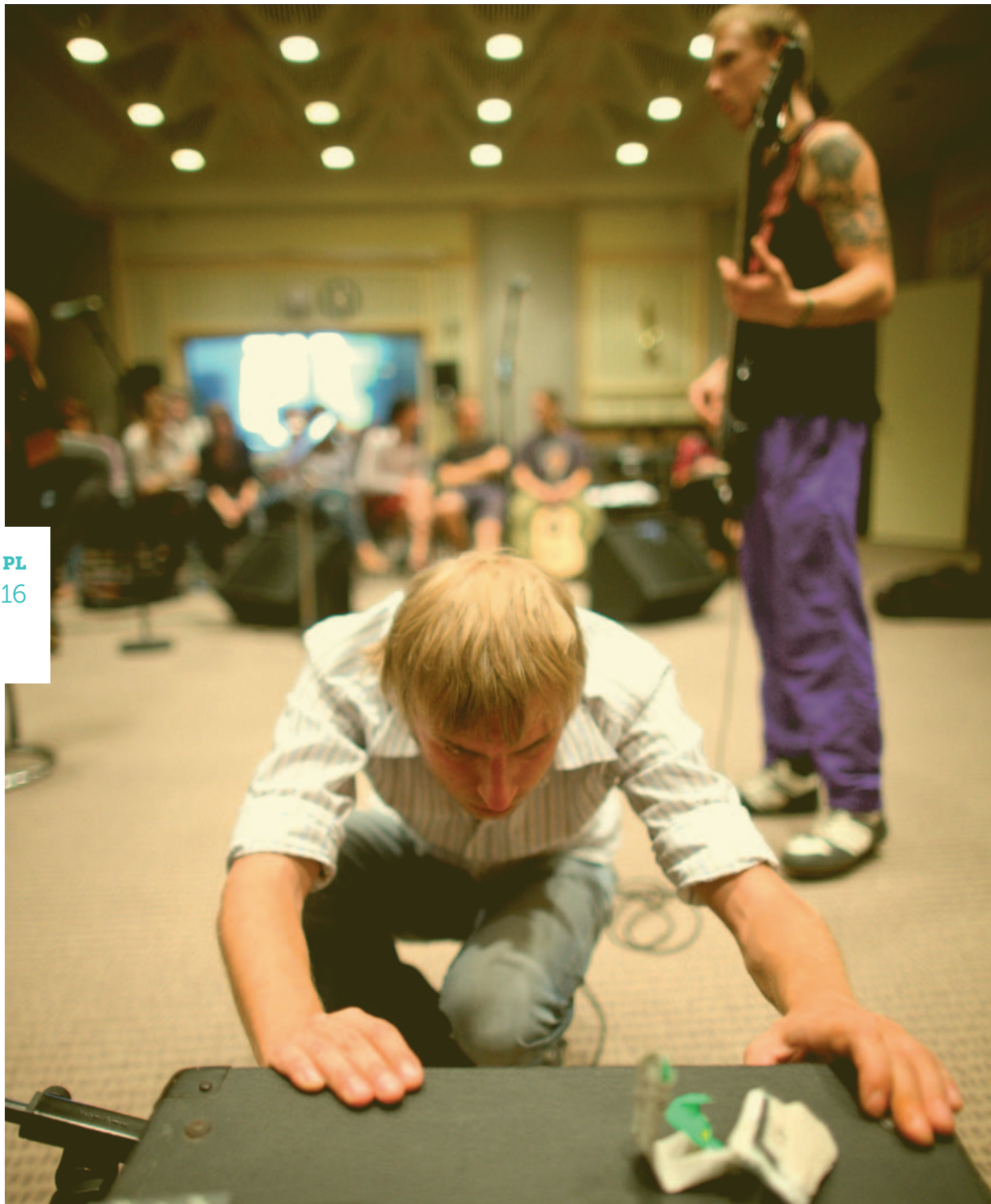
zdobyli wiedzę na temat fotografowania, kręcenia filmów oraz pracy reżyserskiej. Z drugiej strony młodzież miała okazję zastosować wiadomości teoretyczne w praktyce oraz pogłębić wiedzę o wspólnej historii Polski i Litwy. Działania w grupach dały możliwość kształtowania umiejętności pracy w zespołach wielokulturowych, z kolei tworzenie map miejsc, które zwiedzali młodzi ludzie, umożliwiło doskonalenie umiejętności orientacyjnych i myślenia przestrzennego. Jednym z celów projektu było wzbudzenie fascynacji kulturą i historią regionalną oraz aktywizowanie młodych ludzi. Należy mieć nadzieję, że stwarzanie szans dla młodzieży w przyszłości zaowocuje ich aktywnością obywatelską i zaangażowaniem.

POLONEZA CZAS ZACZAĆ

- ▶ **ORGANIZATOR:** GIMNAZJUM IM. JANA PAWEŁA II Z WIERZCHOWA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ŠAKIŲ “VARPO” VIDURINĖ MOKYKLA (SZKOŁA OGÓLNOKSZTAŁCĄCA „VARPO”)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 25-30.05.2011, WĄSOCZ (POLSKA)

Szukając związków między Polską a Litwą, sięgamy zazwyczaj do historii. Tym razem organizatorzy odwołali się do wspólnych wątków literackich. „Poloneza czas zacząć” to jeden z bardziej znanych cytatów z „Pana Tadeusza” i to właśnie on stał się inspiracją do tego projektu. Uczestnikami byli polscy gimnazjaliści działający w „Czarnym Teatrze” oraz członkowie litewskiego zespołu tańca ludowego „Pyne”. Przygotowując się do projektu, każda z grup partnerskich miała za zadanie przeczytać „Pana Tadeusza”, a następnie wspólnie przygotować słowniczki polsko-litewsko-angielskie dotyczące między innymi teatru, opisów przyrody i tańca. W trakcie wymiany młodzież miała okazję dowiedzieć się wiele o kulturze drugiego kraju, wymienić poglądy oraz nauczyła się nie patrzeć na inny naród jedynie przez pryzmat stereotypów. Problemu z wzajemnym poznaniem się nie było, ponieważ oprócz typowych zabaw integracyjnych i wieczorów narodowych sprzyjała temu wspólna praca nad zamykającym projekt bałem „Wesele”. W końcu nadszedł ostatni dzień wymiany. Był on dla wszystkich uczestników niezwykle ważny, ponieważ wtedy mogli oni zaprezentować rezultaty swojej pracy. Emocje były tym

większe, że na spektakl zaproszono ponad 80 gości. Tak duża publiczność dodatkowo motywowała młodzież. Efekt był jednak doskonały, więc uczestnicy mieli ogromną satysfakcję i cieszyli się, że udało im się stworzyć tak wyjątkowe widowisko. Goście z niekłamanym podziwem gratulowali udanego przedstawienia. Jego realizacja wymagała bowiem dużych umiejętności organizacyjnych i logistycznych. Widowisko odbywało się zarówno w salach Pałacu w Wąsoczy, jak i w plenerze. Oprócz głównego spektaklu zatytułowanego „Poloneza czas zacząć” uczestnicy zaprezentowali międzynarodowe wykonania litewskich tańców ludowych oraz piosenki. Głównym punktem programu był jednak polonez, którego młodzież zatańczyła we własnoręcznie przygotowanych strojach. Pracy przy organizacji i realizacji bału było bardzo dużo, tak więc dla każdego znalazło się jakieś zadanie do wykonania, każdy miał swój wkład. Udział w tym projekcie dał uczestnikom wiele radości oraz poczucie, że w całości osiągnęli założone cele. Nauczyli się pracy w grupie, kreatywnego myślenia i sprawdzili się w roli organizatorów.

PIEŁĘGNOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO LITWY I POLSKI W RĘKACH MŁODZIEŻY

- ▶ **ORGANIZATOR:** ŠIRVINTŲ BARTKUŠKIO PAGRINDINĖ MOKYKLA (SZKOŁA PODSTAWOWA W BARTKUSZKISIE, GMINA SZYRWINTY)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** GIMNAZJUM NR 2 Z BRANIEWA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 20-21.06.2011, BRANIEWO (POLSKA), 17-19.08.2011, SZYRWINTY (LITWA)

Wykonawcami międzynarodowego projektu „Pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego Litwy i Polski w rękach młodzieży” były litewska szkoła podstawowa w Bartkuszkisie oraz polskie gimnazjum nr 2 w Braniewie. Podstawowym celem projektu było kształtowanie obywatelskiej świadomości wśród młodych ludzi oraz rozwijanie kompetencji w dziedzinie współpracy kulturalnej w celu analizowania historycznych obiektów litewsko-polskiego dziedzictwa kulturowego. W ramach projektu zorganizowano dwie wymiany młodzieży z Litwy i Polski – w czerwcu uczniowie szkoły podstawowej w Bartkuszkisie odwiedzili Braniewo w województwie warmińsko-mazurskim; z kolei uczniowie z Polski gościli w rejonie szyrwincim. Uczestnicy projektu zwiedzali zabytki architektoniczne, poznawali tradycje budowlane m.in. budowy domów, dworów i kościołów znajdujących się w Braniewie i jego okolicach oraz na terenie gminy szyrwincim. W ramach

projektu prowadzono działania o charakterze kulturalnym, krajoznawczym i edukacyjnym: odbyły się wycieczki edukacyjne, plener twórczy oraz wystawa prac młodych osób biorących udział w projekcie, wyprodukowano CD z informacjami; działania projektowe były prowadzone metodami edukacji pozaszkolnej. Projekt został przedstawiony w urzędzie rejonu szyrwincim, w prezentacji uczestniczyli mer i wicemer rejonu, koordynatorzy oraz uczestnicy projektu. Goście z Polski podzielili się wrażeniami z pobytu na Litwie, szczególnie w regionie szyrwincim. Gimnazjaliści z Braniewa oraz uczniowie i nauczyciele z litewskiej szkoły podstawowej wyrazili zadowolenie z możliwości poznania historii, tradycji oraz dziedzictwa historycznego dwóch narodów. Podczas prezentacji projektu stwierdzono, że kultura jednoczy ludzi oraz mobilizuje ich do działań ważnych i szlachetnych.

WOŁONTARIAT W NASZYM OBIEKTYWIE

- ▶ **ORGANIZATOR:** ŚLĄSKA WOJEWÓDZKA KOMENDA OCHOTNICZYCH HUFCÓW PRACY – 2-1 ŚRODOWISKOWY HUFIEC PRACY Z BRODNICY
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** UKMERGĖS PAŠILĖS PAGRINDINĖ MOKYKLA (SZKOŁA PODSTAWOWA PAŠILĖS W WIŁKOMIERZU)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 4-10.07.2011, TORUŃ (POLSKA)

Rok 2011 był rokiem wolontariatu, dlatego młodzież, poszukując inspiracji do wspólnego projektu, zdecydowała się na tematykę z nim związaną. Ideą spotkania było poznanie przez uczestników różnych form wolontariatu, takich jak wolontariat na rzecz ludzi, zwierząt i przyrody oraz Wolontariat Europejski. Cel ten realizowali między innymi poprzez rozmowy z osobami, dla których wolontariat jest pasją i sposobem na życie. Obserwowali więc ich pracę i rozmawiali, dzięki czemu mogli rozwiązać wszelkie wątpliwości związane z tą kwestią. Przygotowali też prezentacje na temat wolontariatu na rzecz ludzi (grupa litewska) oraz na rzecz zwierząt (grupa polska). Przedstawiciele Biura Współpracy Międzynarodowej opowiedzieli natomiast o zagadnieniach związanych z Wolontariatem Europejskim. Najwięcej uwagi uczestnicy poświęcili działalności na rzecz zwierząt. Aby lepiej poznać istotę wolontariatu, postanowili nie poprzestać jedynie na teorii. Odwiedzili więc jedno z toruńskich schronisk, aby przez kilka dni pomagać w opiece nad przebywającymi tam czworonogami. Wszyscy bardzo chętnie brali udział w pracach porządkowych, czyścili klatki i legowiska, zajmowali się karmieniem psów i kotów. Mieli także okazję zapoznać się z podstawowymi zasadami tresury psów. Bardzo ciekawym doświadczeniem były zajęcia z dogoterapii

prowadzone przez prezesa Toruńskiego Stowarzyszenia Dogoterapii „Pieś”. Młodzież dowiedziała się wielu cennych rzeczy nie tylko o zajęciach z dogoterapii, ale przede wszystkim o istocie pracy wolontariackiej. Wszystkie swoje działania uczestnicy uwieczniali na zdjęciach, które na koniec zaprezentowali podczas wystawy w Komendzie Wojewódzkiej, a po powrocie do swoich miejscowości zorganizowali również pokazy dla swoich rówieśników. Chociaż młodzież nie miała wcześniej dużej styczności z fotografią, zdjęcia były naprawdę udane, ponieważ w trakcie projektu odbyły się warsztaty pod okiem doświadczonych fotografów. Odkryli oni przed młodymi ludźmi tajniki robienia i obrabiania zdjęć. Dzięki tym warsztatom niektórzy dostrzegli w sobie pasję, którą być może będą chcieli rozwijać. Udział w tym projekcie dał uczestnikom poczucie dobrze wypełnionego obowiązku. Działając na rzecz potrzebujących uświadomili sobie, jak wiele zupełnie bezinteresownie mogą zrobić dla innych i jak wielką satysfakcję im to przynosi. Poprzez rozpowszechnianie efektów projektu w lokalnych mediach oraz w swoich rodzinnych miejscowościach starali się zachęcić innych ludzi do udziału w podobnych inicjatywach.

RATOWNICY RZEMIOSŁA

- ▶ **ORGANIZATOR:** VIEŠOJI ĮSTAIGA ROKIŠKIO JAUNIMO CENTRAS (INSTYTUCJA POŻYTKU PUBLICZNEGO CENTRUM MŁODZIEŻY W RAKISZKACH)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** CENTRUM WSPÓŁPRACY MŁODZIEŻY Z GDYNI
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 25-30.07.2011, RAKISZKI (LITWA)

W ostatnich dniach lipca 2011 r. w gminie Rakiszki został zrealizowany projekt wymiany młodzieży „Ratownicy rzemiosła”. 14 młodych ludzi zapoznało się z rzemiosłami, narzędziami pracy rzemieślniczej oraz tradycjami ludowymi; uczestnicy projektu spotkali się ze znanymi artystami regionalnej sztuki ludowej, stworzyli rekwizyt w kształcie wózka dla ratowania rzemiosła oraz przeprowadzili w Miejskim Centrum Młodzieży w Rakiszkach akcję ratowania rzemiosła. Misja miała miejsce na dziedzińcu Miejskiego Centrum Młodzieży. W ramach projektu działały cztery pracownie pracy twórczej, czyli pleceni, modelinowania, strugania łyżek oraz filcowania wełny – uczest-

nicy projektu opowiadali mieszkańcom miasta o rzemiosłach, zachęcali do udziału w warsztatach rzemieślniczych. Młodzież również uczyła się odpowiedzialności, pracowała w grupach wielokulturowych, pozbywała się stereotypów, poszukiwała wspólnych rozwiązań oraz czerpała z doświadczenia drugiej strony. W szkołach rejonowych zostały zorganizowane dwie prezentacje projektu, około 100 uczniów uzyskało informacje o działalności Funduszu i jego możliwościach. Projekt wzbudził duże zainteresowanie wśród mediów lokalnych oraz mieszkańców regionu.

PAMIĘTNIK Z WYPRAWY

- ▶ **ORGANIZATOR:** ŚLĄSKA WOJEWÓDZKA KOMENDA OCHOTNICZYCH HUFCÓW PRACY – 12-1 HUFIEC PRACY Z SIEMIANOWIC ŚLĄSKICH
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ŠALČININKŲ JANO ŠNIADECKIO GIMNAZJA (GIMNAZJUM IM. JANA ŠNIADECKIEGO W SOLECNIKACH)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 16-21.06.2011, ROŚCISZÓW (POLSKA)

W podróży zazwyczaj staramy się w jakiś sposób zatrzymać chwilę, utrwalić wspomnienia, aby potem móc w każdym momencie do nich wrócić. Dla 19 młodych ludzi projekt „Pamiętnik z wyprawy” był właśnie taką niezapomnianą podróżą. Przygotowując się do realizacji projektu, uczestnicy poszukiwali osób oraz organizacji, które zechciałyby opowiedzieć o wspólnych dziejach polsko-litewskich. Udało się nawiązać kontakt z licznymi rodzinami mającymi związek z Litwą. Na spotkania z młodzieżą przyniosły one swoje zdjęcia, dokumenty oraz zapiski, niektóre pochodzące jeszcze z początku XIX wieku. Spotkania te były dla uczestników tym bardziej wyjątkowym doświadczeniem, iż okazało się, że wśród zaproszonych gości byli potomkowie osób znanych im z literatury. Poza długimi rozmowami i wspomnieniami młodzież spędzała czas na wzajemnym poznawaniu swojej kultury. Służyły temu wieczory kulturalne z muzyką i potrawami narodowymi. Każda z grup opracowała prezentację o swoim kraju, regionie i środowisku, w którym żyje na co dzień. Podczas różnego rodzaju gier i zabaw integracyjnych uczestnicy poznawali się bliżej, nawiązywali znajomości, z których wiele przetrwało po zakończeniu wymiany.

Efektem wspólnej pracy były 24 egzemplarze „Pamiętników z wyprawy”. Wszyscy brali udział w ich opracowaniu. Działania były na bieżąco nagrywane oraz fotografowane. Pamiętniki te stały się zbiorem notatek i obserwacji. Każdy mógł wyrazić w nich swoje odczucia, przeżycia lub wnioski z wieczornych dyskusji przy kominku. Uczestnicy, chcąc jak najszybciej rozpropagować projekt, przygotowali także wystawę zdjęć, plakaty, notatki prasowe i informacje dla mediów. Zarówno goście, jak i młodzież odebrali te spotkania bardzo emocjonalnie. Dla zaproszonych rodzin był to powrót do przeszłości i wspomnień. Na pewno jedne z nich były bardziej przyjemne, inne mniej, ale może właśnie dlatego te wspólne spędzone dni dostarczyły tylu niezapomnianych wrażeń. Poprzez żywy kontakt z historią młodzież mogła inaczej spojrzeć na relacje polsko-litewskie, przełamać pewne bariery i stereotypy. Jednym z ważniejszych założeń projektu było zaangażowanie młodzieży w pracę twórczą. Jej aktywny i ochoczy udział w realizacji wszystkich punktów programu najlepiej świadczy o sukcesie wymiany.

TWARZĄ W TWARZ

- ▶ **ORGANIZATOR:** DOM KULTURY ZACISZE W DZIELNICY TARGÓWEK M.ST. WARSZAWY
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** VILKAVIŠKIO VAIKŲ IR JAUNIMO CENTRO (CENTRUM DZIECI I MŁODZIEŻY W VILKAVISKIS)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 18-25.06.2011, OLECKO (POLSKA)

Główną ideą projektu było uświadomienie młodzieży, jak ważny jest bezpośredni kontakt z innymi oraz jak wiele traci się poprzez ograniczanie się do znajomości wirtualnych, tak bardzo dzisiaj popularnych. Obecność na portalach społecznościowych coraz częściej zastępuje prawdziwe spotkania i rozmowy. Opierając się na środkach komunikacji, na jakie pozwalają nam komputery, bardzo trudno jest zbudować prawdziwą i trwałą przyjaźń. Liczba znajomości najczęściej nie idzie w parze z ich jakością. Dwie grupy artystycznie uzdolnionej młodzieży z Polski i Litwy spotkały się, aby choć na kilka dni oderwać się od tego wirtualnego świata i na nowo docenić znaczenie bezpośredniej rozmowy z innym człowiekiem.

Działania przeprowadzono w pięciu cyklach. Były to kolejno: „Międzykulturowe spotkania na miedzy”, „Światło czy model”, „Błękitne oczy”, „Emocjonalne rozmowy” oraz „Kolory przestrzeni”. Dotyczyły one różnych aspektów relacji międzyludzkich. W czasie warsztatów, rozmów i dyskusji poruszano tematykę tolerancji, poszanowania cudzych poglądów i wartości. Niektóre z tych spotkań były bardzo emocjonalne. Młodzież nie tylko szczerze wyrażała swoje myśli, ale także otwierała się na odmienną kulturę, poznając poszczególne jej elementy, takie jak taniec, język czy kuchnię. Celem projektu było wzajemne poznanie się uczestników oraz dotarcie do ciekawych ludzi ze środowisk lokalnych. Młodzi dowiadywali się o ich historii podczas kameralnych wywiadów w plenerze. Dominującym elementem projektu były warsztaty fotograficzne. Będąc zarówno autorem zdjęć, jak i modelem, każdy z uczestników mógł wyrazić siebie. Robienie zdjęć było okazją do przedstawienia swojego spojrzenia na świat, natomiast pozowanie do nich dało możliwość ukazania swojej osobowości. Chociaż uczestnicy mieli już wcześniej do czynienia z fotografią, warsztaty te wzbogaciły ich o nowe umiejętności. Pod okiem doświadczonych fotografów poznawali tajniki i zasady wykonania dobrego portretu i fotografii plenerowej. Efekty wspólnej pracy – zdjęcia, filmy i wywiady – zawarte zostały w biuletynie, który opublikowano w formie drukowanej i elektronicznej.

Co prawda utrzymanie bezpośredniego kontaktu z nowymi kolegami z Polski i Litwy nie będzie tak łatwe – i na pewno Internet okaże się przy tym pomocny – to możliwe, że uczestnicy chętniej i częściej zaczną spotykać się ze swoimi przyjaciółmi i znajomymi i będą aktywniej spędzać ze sobą czas po zakończeniu projektu.

MŁODZIEŻOWE ORGANIZACJE POZARZĄDOWE – PORÓWNUJEMY SYTUACJĘ LITWY I POLSKI

- ▶ **ORGANIZATOR:** ASOCIACIJA „LAISVO MOKYMOŠI CENTRAS” (STOWARZYSZENIE „CENTRUM SWOBODNEGO KSZTAŁCENIA”)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** CENTRUM INICJATYW MŁODZIEŻOWYCH „HORYZONTY” Z POZNANIA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 6-11.11.2011, WILNO (LITWA)

Między 6 a 11 listopada 2011 r. został zrealizowany projekt wymiany młodzieży „Młodzieżowe organizacje pozarządowe – porównujemy sytuację Litwy i Polski”. Uczestnicy brali udział w różnorodnych działaniach, z własnej inicjatywy organizowali oraz wdrażali część działań projektowych, wymieniali się informacjami o organizacjach młodzieżowych i wolontariacie, a także dyskutowali o szansach realizacji idei wolontariatu w swoich krajach. Młodzi ludzie dzielili się pomysłami, opiniami oraz doświadczeniem w pracy kulturalnej.

Głównym celem projektu było nawiązanie kontaktów z krajowymi organizacjami młodzieżowymi realizującymi na Litwie przedsięwzięcia dla młodzieży, kształtującymi i wdrażającymi w życie politykę młodzieżową. Za pomocą różnych działań uczestnicy rozwijali kreatywność i pozbywali się stereotypów. W pracach zespołowych były stosowane elementy edukacji doświadczeniowej, dzięki której młodzi ludzie mogli lepiej poznać siebie oraz z większą odwagą stawiać czoła wyzwaniom i oceniać granice swoich możliwości.

MILESTONES – FIVE STEPS TO BETTER FUTURE

- ▶ **ORGANIZATOR:** SOLECKIE CENTRUM KULTURY Z SOLCA KUJAWSKIEGO
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** VIEŠOJŲ ĮSTAIGA JAUNIMO LAISVALAIKIO CENTRAS (INSTYTUCJA PUBLICZNA CENTRUM ANIMACJI MŁODZIEŻY)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 11-17.07.2011, MAKOWISKA, GMINA SOLEC KUJAWSKI (POLSKA)

Przed uczestnikami stało nie lada zadanie, ponieważ wspólnie musieli zdecydować o muzyce, słowach oraz ogólnym charakterze piosenki. Pomocne okazały się pierwsze dwa dni, które praktycznie w całości poświęcone były na integrację. Młodzież poznawała swoje zainteresowania, umiejętności, rozmawiała o swoich oczekiwaniach wobec projektu. Udział w grach i zabawach integracyjnych ułatwił przetamianie lodów i rozwinął umiejętność pracy w grupie, która tak bardzo potrzebna była do osiągnięcia założonego celu, czyli napisania i nagrania piosenki. Czas ten sprzyjał wymianie doświadczeń, poznawaniu swoich kultur i realiów życiowych w Polsce i na Litwie.

Aby praca nad utworem przebiegała jak najsprawniej oraz aby angażowała wszystkich uczestników, zostali oni podzieleni na dwie grupy. Każda z nich odpowiedzialna była za co innego. Jedna miała za zadanie napisać tekst, druga skomponować muzykę. Wspólnie trzeba było także zdecydować o składzie zespołu. Zadanie to było o tyle łatwiejsze, że wielu uczestników potrafiło grać na jakichś instrumentach lub było uzdolnionych wokalnie.

Młodzież po raz pierwszy miała okazję przekonać się, jak wygląda praca w profesjonalnym studiu. Dzień, w którym nagrywana była piosenka, był więc dość stresujący, ale jednocześnie dostarczył wielu niezapomnianych wrażeń. Podsumowaniem projektu był krótki koncert, który odbył się w Soleckim Centrum Kultury. Uczestnicy mieli okazję zaprezentować efekty swojej pracy przed ponadpięćdziesięcioosobową publicznością, którą po koncercie zaprosili do wspólnego muzykowania. W programie koncertu, oprócz głównego projektowego utworu, znalazły się inne piosenki, zarówno w wersji polskiej, jak i litewskiej, oraz duety mieszane. W ramach rozpowszechniania wymiany młodzież zdecydowała się na nagranie teledysku, który mógłby być udostępniony w Internecie. Ten jeden tydzień spędzony na wspólnej pracy przyniósł wszystkim wiele radości i nowych znajomości. Możliwe też, że okazja zobaczenia z bliska, jak pracuje się w profesjonalnym studiu nagrań, obudziła w uczestnikach pasję, którą będą chcieli rozwijać.

MŁODZIEŻ I TOTALITARYZMY – WTEDY I OBECNIE

- ▶ **ORGANIZATOR:** LIETUVOS JAUNŪJŲ KRIKŠČIONIŲ SĄJUNGA (LITEWSKIE ZRZESZENIE MŁODYCH CHRZEŚCIJAN)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** NIEZALEŻNE ZRZESZENIE STUDENTÓW REGIONU ŁÓDZKIEGO
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 1.10.2011, WILNO (LITWA)

Projekt „Młodzi i totalitaryzmy – wtedy i obecnie” jest spektaklem muzycznym autorstwa Litewskiego Zrzeszenia Młodych Chrześcijan oraz Niezależnego Zrzeszenia Studentów Regionu Łódzkiego. Prezentacja projektu – spektaklu muzycznego odbyła się 1 października 2011 r. w sali parafialnej kościoła Wszystkich Świętych w Wilnie. Tematem przewodnim przedsięwzięcia muzycznego było przeciwstawienie się młodych ludzi systemowi totalitarnemu. W ramach projektu zorganizowano 4 warsztaty/grupy robocze związane z przygotowaniem spektaklu. W grupach roboczych śpiewano piosenki, grano na instrumentach, tańczono oraz odgry-

wano sceny. Uczestnicy mieli do wykonania określone role, brali udział w pracach grup roboczych: w grupie chóralnej uczono się śpiewu, w instrumentalnej – gry na gitarze, perkusji, instrumentach klawiszowych, w tanecznej – różnych tańców; działania projektowe miały następującą sekwencję: wspólna twórczość / reżyseria / repetycje. Uczestnicy projektu zwiedzili także Sejm Litwy oraz muzeum KGB. Celem wspomnianego projektu były działania na rzecz zbliżenia sąsiednich narodów oraz wzmocnienia roli młodego pokolenia w kształtowaniu stosunków dwustronnych.

PL 22

DAWNE TRADYCJE W NOWYM KONTEKŚCIE

- ▶ **ORGANIZATOR:** KRAŽIŲ JAUNIMO KLUBAS „JAUNIMAS KRAŽIŲ ATEIČIAI“ (KLUB MŁODZIEŻY W KRAŻACH „MŁODZI NA RZECZ PRZYSZŁOŚCI KRAŻY”)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** STOWARZYSZENIE ACADEMIA EUROPAEA SARBIEVIANA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 15-17.06.2011, KRAŽE (LITWA)

Klub Młodzi w Krażach „Młodzi na rzecz Przyszłości Kraży” wspólnie z partnerem litewskim – Centrum Kultury Sarbiewskiego w Krażach oraz Europejską Akademią Sarbiewskiego z Polski zrealizowały projekt „Dawne tradycje w nowym kontekście”. W ramach projektu Litwę odwiedziła 12-osobowa delegacja z Polski. Głównym celem była współpraca kulturalna oparta na tekstach poety Macieja Kazimierza Sarbiewskiego, uznawanego za wspólnego poetę Litwy i Polski, integracja kulturalna; poza tym projekt miał charakter edukacyjny. Jego uczestnicy zapoznali się z najbardziej malowniczymi zakątkami w Krażach, podziwiali wzgórza myśliwskie, gdzie Sarbiewski na pniu dębu własnoręcznie wrył swoje wiersze, podziwiali odnowiony kościół pod wezwa-

niem Matki Bożej Królowej Aniołów, klasztor bernardyński w Citowianach (Tytuvenai), a także zwiedzili pałac i muzeum w Kelme. W ramach projektu została zorganizowana konferencja „Maciej Kazimierz Sarbiewski i młodzież: czy słowo Sarbiewskiego nie umarło?”. Młodzież dyskutowała o tym, co ma znaczenie w procesie kształtowania młodych ludzi, poruszała tematy oceny dziedzictwa i popularyzacji przeszłości. W rozważaniach uczestników konferencji podkreślano, że młodzi ludzie we współczesnym świecie odgrywają szczególną rolę ze względu na to, iż do nich należy przyszłość, a to znaczy, że mają dbać o własny kraj i jego dziedzictwo, tym samym przyczyniając się do pielęgnowania dziedzictwa europejskiego.

PL
24

WYTYCZAMY SZLAKI – ŁĄCZYMY LUDZI

- ▶ **ORGANIZATOR:** MIASTO MŁAWA
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** VIEŠOJI ĮSTAIGA RASEINIŲ TURIZMO IR VERSO INFORMACIJOS CENTRAS (CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ I BIZNESOWEJ W ROSIENIACH)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 3-8.08.2011, MŁAWA (POLSKA)

Głównym zadaniem, jakie postawili przed sobą uczestnicy, było opracowanie trasy łączącej ich rodzinne miasta, czyli Mławę oraz Raseiniu. Sporo czasu młodzież spędziła na wycieczkach i zwiedzaniu okolicy. Poszukiwała w ten sposób ciekawych miejsc, które warto byłoby umieścić w opracowywanym przez siebie przewodniku. Chodziło nie tylko o większe miasta oraz popularne atrakcje turystyczne, ale także o zakątki mniej znane i niedoceniane. Młodzież podążała również szlakiem rycerskim, dla podkreślenia tradycji rycerskiej jako źródła europejskiej obyczajowości. W programie znalazło się więc między innymi zwiedzanie Malborka, Nidzicy i Grunwaldu. Praca nad przewodnikiem nauczyła uczestników kreatywności, umiejętności poszukiwania ważnych i przydatnych informacji oraz aktywnego spędzania czasu wolnego. W pewnym stopniu udało się zaangażować w działania społeczność lokalną. Mogła ona swobodnie uczestniczyć w wieczorze kultury polsko-litewskiej, ponieważ był on otwarty dla wszystkich chętnych. Była to okazja, by przeko-

nać się, jak Litwa i Litwini postrzegani są przez miejscową ludność. Atmosfera była bardzo przyjazna, co sprzyjało przełamywaniu stereotypów i barier.

W ramach odpoczynku oraz lepszego poznania się zaplanowane zostały zajęcia, podczas których młodzież mogła bliżej zaprezentować kulturę swoich krajów. Zrobiła to między innymi w formie pantomimy przedstawiającej legendy charakterystyczne dla obydwu krajów. Doskonałą zabawą była również wzajemna nauka tradycyjnych tańców narodowych. Największym sukcesem projektu były relacje, jakie nawiązały się pomiędzy młodzieżą z Polski i Litwy. Wiele znajomości przetrwało chociażby na portalach społecznościowych, a uczestnicy deklarują chęć udziału w kolejnych projektach, tym razem być może na Litwie. Przewodnik, nad którym wszyscy ciężko pracowali przez tych kilka dni, od razu znalazł zastosowanie, ponieważ młodzież litewska podążała do domu wspólnie wytyczonym szlakiem.

PL
25

DOŚWIADCZENIA JEDNOCZĄCE ROZTAPIAJĄ GRANICE III

- ▶ **ORGANIZATOR:** VIEŠOJI ĮSTAIGA JAUNIMO PSICHOLOGINĖS PARAMOS CENTRAS (INSTYTUCJA POŻYTKU PUBLICZNEGO – CENTRUM POMOCY PSYCHOLOGICZNEJ DLA MŁODZIEŻY)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** STOWARZYSZENIE NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY „NIE JESTEŚ SAM” Z PUŃSKA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 16-19.07.2011, PUŃSK (POLSKA)

W dniach 16-19 lipca w Polsce, w Puńsku, został zrealizowany projekt wymiany młodzieży „Doświadczenia jednoczące roztapiają granice III”. Było to trzecie tego typu spotkanie młodych i aktywnych ludzi. W projekcie wzięło udział 20 młodych osób z litewskiego Centrum Pomocy Psychologicznej dla Młodzieży oraz polskiej organizacji „Nie jesteś sam”, które wymieniały się doświadczeniami z działalności na rzecz innych. W ramach projektu zostały zorganizowane dwa ważne przedsięwzięcia, czyli seminarium na temat idei wolontariatu,

podczas którego wolontariusze z Centrum Pomocy Psychologicznej dla Młodzieży poinformowali mieszkańców regionu puńskiego o ideach wolontariatu oraz roli pracy dobrowolnej. Poza tym zorganizowane zostały warsztaty twórcze poświęcone promocji dialogu międzykulturowego i międzynarodowego. W trakcie różnorodnych warsztatów twórczych uczestnicy projektu prowadzili dyskusje o wspólnym dziedzictwie historycznym oraz tolerancji.

JARMARK NA LITEWSKIM TRAKCIE

- ▶ **ORGANIZATOR:** ZWIĄZEK MŁODZIEŻY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ „POLSKA YMCA” – OGNISKO W KRAKOWIE
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ASOCIACJA LIETUVOS JAUNŪJŲ KRIKŠČIONIŲ SAJUNGA (STOWARZYSZENIE ZWIĄZEK MŁODZIEŻY CHRZEŚCIJAŃSKIEJ)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 4-10.07.2011, KURNĘDZ (POLSKA)

Tematem projektu było spotkanie kupców z Litwy i Polski na jarmarku na szlaku handlowym pomiędzy Wilnem a Krakowem. Szlak ten był jedną z najważniejszych dróg handlowych w czasach I Rzeczypospolitej. Głównym celem projektu było umożliwienie młodym ludziom z Polski i Litwy poznania kultury, obyczajów, historii swoich krajów oraz zapoznanie z odmienną interpretacją wspólnej historii Polski i Litwy, zwłaszcza czasów I Rzeczypospolitej. W trakcie realizacji projektu uczestnicy wzięli udział w dyskusjach, pracowali w grupach, odbyły się wycieczki piesze, kajakowe oraz autokarowe. Podczas spotkań edukacyjnych przygotowanych i prowadzonych przez młodzież, uczestnicy mieli okazję zaprezentować swój

kraj z jego geografiją, obyczajami oraz przedstawić rówieśnikom z kraju partnerskiego ludowe tańce i piosenki. Podczas trwania projektu zrealizowana została gra biznesowa, która miała na celu rozwinięcie wśród młodych ludzi umiejętności promocyjnych i marketingowych. Uczestnicy poszerzyli wiedzę o kraju partnerskim, rozwinęli umiejętności interpersonalne w międzynarodowym kontekście oraz umiejętności porozumiewania się w języku angielskim. Największym sukcesem było nawiązanie bardzo bliskich relacji między uczestnikami. Młodzież po zakończeniu projektu umówiła się na rewizytę w Wilnie, którą samodzielnie zorganizowała.

PHOTOMARKET

- ▶ **ORGANIZATOR:** VIEŠOJI ĮSTAIGA JAUNIMO BENDRADARBIAVIMO CENTRAS „EUROPROJECT” (INSTYTUCJA POŻYTKU PUBLICZNEGO CENTRUM WSPÓLPRACY MŁODZIEŻY „EUROPROJECT”)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** GMINNY ZESPÓŁ KULTURY I BIBLIOTEK
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 15-20.08.2011, SOLECZNIKI (LITWA)

Projekt wymiany młodzieży „Photomarket” był realizowany w rejonie sołecznickim przy udziale litewskiej i polskiej młodzieży. Tematyka dotyczyła sztuki fotografowania, dlatego projekt nosił nazwę „Photomarket” (po litewsku „Fototurgus”). Głównym celem było wykrycie aktualnych problemów społecznych młodzieży wiejskiej, w realizacji działań projektowych uczestniczyli mieszkający na wsi młodzi ludzie. Projekt trwał 6 dni, wzięło w nim udział po 6 przedstawicieli młodzieży z Polski i Litwy oraz po jednym kierowniku grupy (ogółem – 14 osób). Przy zastosowaniu aktywnych metod edukacyjnych zostały zorganizowane różnorodne przedsięwzięcia: zaprojektowano logotyp projektu, wykonano zadania związane z robieniem zdjęć, prowadzono gry szkoleniowe, przedstawiono prezentację na temat negatywnych skutków picia alkoholu i zażywania narkotyków. Działania projektowe przede wszystkim dotyczyły problemów społecznych i, oczy-

wiście, fotografowania. Poza tym prowadzono dyskusje na temat różnorodnych kwestii społecznych, szukano sposobów wdrażania proponowanych pomysłów i rozwiązywania problemów. W celu rozwinięcia umiejętności aktorskich uczestnicy tworzyli przedstawienia tematyczne, m.in. o przemocy w rodzinie, najlepszych rzeczach w życiu młodego człowieka, a także w sposób spontaniczny odgrywali różne sceny. Po wyczerpujących zajęciach uczestnicy brali udział w litewsko-polskich wieczorach kulturalnych. W ramach projektu stosowano następujące metody: pracę zespołową, pracę twórczą, prowadzenie dyskusji, omawianie poruszanych kwestii, organizowanie aktywnego dialogu między młodymi ludźmi, prezentacje, wystawy. Wszystkie działania projektowe zostały uwiecznione za pomocą aparatów fotograficznych.

SPOTKANIA NA GRANICACH

- ▶ **ORGANIZATOR:** SPOŁECZNE GIMNAZJUM NR 1 SPOŁECZNEGO TOWARZYSTWA OŚWIATOWEGO Z WARSZAWY
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** „SAULĖS” PRIVATI GIMNAZIJA (PRYWATNE GIMNAZJUM „SAULĖS”)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 29.09-5.10.2011, TYKOCIN, WARSZAWA (POLSKA)

Młodzież gimnazjalna, która była autorem projektu, podjęła się zadania odtworzenia historii, związanych z nią ludzi i miejsc. Uczniowie starali się zrozumieć przyczyny powstawania stereotypów oraz próbowali odnaleźć konsensus przy interpretacji wybranych wydarzeń historycznych. Uczestnicy wspólnie stworzyli scenariusz oraz odegrali przedstawienie, którego bohaterami byli Zygmunt August oraz Barbara Radziwiłłówna. Dzięki tej metodzie działań młodzież lepiej się poznała, uczestnicy nawiązali więzi interpersonalne, odkryli wiele swoich talentów oraz w zabawny sposób przybliżyli się do odkrywania wspólnych historycznych korzeni. Poza działaniami teatralnymi młodzież opracowała własny układ taneczny, który zo-

stał zaprezentowany w Warszawie na Placu Zamkowym. W trakcie trwania projektu zorganizowana została debata młodzieżowa w konwencji dawnego sejmku, która skupiła się na tym, co młodzież może zrobić, aby stosunki polsko-litewskie były lepsze. Uczestnicy udekorowali zamek w Tykocinie balonami w kolorach flag obu państw partnerskich. Kolejną wykorzystaną metodą artystyczną było stworzenie „dywanu portretów”. Każdy uczestnik miał możliwość wyrażenia siebie i stworzenia portretu kogoś z grupy partnerskiej. Dzięki działaniom projektowym uczestnicy nawiązali wiele przyjaźni, poszerzyli wiedzę o sobie nawzajem oraz poznali wspólną historię i przełamali stereotypy.

OD SERCA DO SERCA

- ▶ **ORGANIZATOR:** KAZLŲ RŪDOS SAVIVALDYBĖS PLUTIŠKIŲ VIDURINĖ MOKYKLA (SZKOŁA ŚREDNIA W PLUTISZKACH, GMINA KOZŁOWA RUDA)
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** ZESPÓŁ SZKÓŁ Z FROMBORKA
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 12-18.09.2011, KOZŁOWA RUDA (LITWA)

12 młodych ludzi ze szkoły średniej w Plutiszkach gminy Kozłowa Ruda oraz 12 z zespołu szkół we Fromborku zajmowało się poszukiwaniem sposobów, za pomocą których piętnastolatek lub szesnastolatek mógłby wspierać osoby starsze, małeletnich lub pokrzywdzonych, a także planowało działania, prowadziło dyskusje oraz uczyło się udzielania pomocy wspomnianym osobom. Trzeciego dnia osoby wdrażające projekt zajęły się pracą na rzecz innych – odwiedziły seniorów przebywających w Centrum Pomocy Społecznej w Kozłowej Rudzie. Zagrały dla nich koncert oraz prowadziły rozmowy na różne tematy. Po południu następnego dnia uczestnicy projektu udali się do świetlicy „Spindulėlis” („Promyczek”) na spotkanie z dziećmi, które zawsze czekają na gości – uczniowie zostali powitani piosenkami i gorącym kapuśniakiem (a takiej zupy goście bardzo potrzebowali, ponieważ w drodze do świetlicy złapał ich deszcz, więc przemokli i zmarzli...). Przez kilka godzin wszyscy grali, tańczyli i roz-

mawiali. Uczestnicy przedstawili spektakl o wolontariacie, który został stworzony w pierwszych dniach działań projektowych, a także przekazali dzieciom prezenty ufundowane przez stowarzyszenie „Klub Młodych Liderów w Plutiszkach” – zabawki, które bardzo ucieszyły maluchów. Najbardziej interesujące spotkania miały miejsce w szkole specjalnej w Kozłowej Rudzie. Jej uczniowie opowiadali o sobie, o szkole, byli otwarci i cieszyli się z możliwości porozmawiania z uczestnikami projektu, zapraszali do ponownego przyjazdu. Wyniki projektu są jednoznaczne: przed uczestnikami otworzyła się możliwość nawiązania kontaktów i wzajemnego poznania się oraz współpracy. Młodzi wolontariusze zrozumieli, że przeznaczając część wolnego czasu na pożyteczną działalność dają wiele radości innym ludziom oraz wnoszą do ich codzienności promyk światła i ciepła. Dostrzegli również, że pomagać innym można za szczery uśmiech, nie oczekując na zapłatę. Czynienie dobra jest zaraźliwe! Od serca do serca!

BABCINE PRYZSMY DWÓCH KULTUR

- ▶ **ORGANIZATOR:** GRUPA INICJATYW MŁODZIEŻOWYCH Z DĄBROWY BIAŁOSTOCKIEJ
- ▶ **ORGANIZACJA PARTNERSKA:** KALVARIJOS GIMNAZIJA (GIMNAZJUM W KALWARII)
- ▶ **CZAS I MIEJSCE DZIAŁAŃ:** 12-19.09.2011, DĄBROWA BIAŁOSTOCKA (POLSKA)

Pomysł na projekt narodził się w 2007 roku podczas realizacji projektu „Babcine przepisy na młodość”. Liderzy oraz uczestnicy kontaktowali się telefonicznie lub poprzez skype’a, uzgadniając szczegóły kolejnego przedsięwzięcia. Projekt „Babcine przysmaki dwóch kultur” miał na celu promowanie dialogu międzykulturowego, poszukiwanie wspólnej tożsamości oraz związków między środowiskami Polski i Litwy. Przez siedem dni uczestnicy z zaangażowaniem przygotowywali potrawy polskie oraz litewskie, poznawali kulturę, sztukę i folklor oraz zbierali dokumentację poprzez robienie zdjęć i kręcenie filmów do książki kucharskiej, która powstała po zakończeniu projektu. Poza kulinarnymi zajęciami warsztatowymi młodzież wzięła udział w dyskusji mającej na celu poznanie kultury partnera. Uczestnicy nakręcili film z realizacji projektu, który samodzielnie zmontowali oraz przedstawili podczas podsumowania działań.

W działania zostały włączone dzieci niepełnosprawne oraz ich rodzice. W projekcie brała udział również społeczność lokalna. Podsumowaniem projektu był konkurs wiedzy o kraju partnerskim. Największym sukcesem są jednak przyjaźnie, które nawiązały się podczas wymiany, oraz utrzymywanie kontaktów między uczestnikami. „Polsko-litewska księga potraw” została dostarczona do bibliotek i rozpowszechniona wśród osób zaangażowanych w realizację projektu oraz przedstawicieli społeczności lokalnej. Natomiast materiały, które ukazały się w prasie, pozwoliły mieszkańcom dowiedzieć się o projekcie i jego celach.

DNI Z ŻYCIA FUNDUSZU

21 STYCZNIA 2011

Koniec naboru wniosków na rok 2011

STYCZEŃ-KWIECIEŃ 2011

Uczestnictwo w targach edukacyjnych: Kraków, Gorzów Wielkopolski, Szczecin, Sanok

22-23 LUTEGO 2011, WILNO (LITWA)

Seminarium ewaluacyjne projektów dofinansowanych w 2010 roku

11 KWIETNIA 2011, WARSZAWA

Spotkanie Komitetu rozstrzygającego konkurs wniosków

26-28 KWIETNIA 2011, WILNO (LITWA)

Spotkanie wprowadzające dla koordynatorów realizujących projekty w 2011 roku

13-15 MAJA 2011, KONSTANCIN-JEZIORNA (POLSKA)

Spotkanie wprowadzające „STARTER” dla koordynatorów realizujących projekty w 2011 roku

W spotkaniu uczestniczyli koordynatorzy projektów, które zostały zrealizowane w 2011 roku. Głównym celem spotkania było przekazanie podstawowych informacji związanych z przygotowaniem, realizacją oraz ewaluacją projektu w ramach Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży. Spotkanie miało również na celu podniesienie jakości działań poprzez przekazanie wiedzy z zakresu edukacji pozaformalnej oraz edukacji międzykulturowej, uświadomienie uczestnikom, że współpraca partnerska jest podstawą realizacji projektu, oraz pokazanie, jaką rolę w projekcie odgrywają uczestnicy i liderzy młodzieżowi. Koordynatorzy mogli podzielić się własnymi doświadczeniami związanymi z realizacją projektów w ramach Funduszu lub innych programów. Podczas szkolenia przedstawiony został administracyjny cykl życia projektu, omówione zostały aspekty finansowe związane z prowadzeniem projektu, rozliczeniem oraz raportowaniem.

25-28 SIERPNI 2011, KONSTANCIN-JEZIORNA (POLSKA)

Seminarium kontaktowo-szkoleniowe „Develop2gether”

Seminarium „Develop2gether” zostało zorganizowane wspólnie przez stronę polską i litewską. Była to już trzecia edycja spotkania. W seminarium uczestniczyło dwadzieścia osób, dziesięciu uczestników z Polski oraz dziesięciu z Litwy. Mieli oni szansę na poznanie nowych organizacji polskich i litewskich, wymianę doświadczeń oraz rozwój umiejętności zarządzania projektem. Szkolenie miało również na celu podniesienie jakości działań oraz budowę sieci nowych kontaktów.

29 LISTOPADA 2011, WARSZAWA

Spotkanie Komitetu ustanawiającego konkurs wniosków na rok 2012

7-8 GRUDNIA 2011, WILNO (LITWA)

Seminarium ewaluacyjne – podsumowujące projekty finansowane przez Fundusz w 2011 roku

Pod koniec 2011 r. odbyło się seminarium ewaluacyjne podsumowujące projekty finansowane przez Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży, w którym uczestniczyli wnioskodawcy oraz realizatorzy projektów. Warto było zorganizować spotkanie w celu omówienia i oceny wdrożonych działań, wyciągnięcia wniosków oraz sformułowania zaleceń dotyczących przyszłych projektów i działalności Funduszu.

Na spotkanie ewaluacyjne przybyli beneficjenci i młodzież reprezentująca 10 organizacji litewskich. W seminarium uczestniczyło 5 organizacji finansowanych na Litwie oraz 5 organizacji, które były partnerami organizacji polskich, finansowanych przez Polskę. Wspomniane dwudniowe spotkanie wyróżniało się zarówno różnorodnością organizacji, jak i ich doświadczeniami. Jednym z etapów seminarium było przygotowanie kreatywnej prezentacji zrealizowanych projektów. Poza tym dokonano analizy doświadczeń zdobytych przez uczestników i wnioskodawców w trakcie wdrażania projektów oraz ich wyników. Podczas spotkania została pogłębiona wiedza dotycząca edukacji międzykulturowej, pracy w zespole międzynarodowym oraz zarządzania ryzykiem w trakcie wdrażania projektów. W ostatniej części seminarium dokonano prezentacji zrealizowanych projektów, omówiono cele Funduszu oraz warunki finansowania projektów w roku 2012. Przedstawiciele organizacji, które w 2011 r. uczestniczyły w roli partnerów organizacji polskich, otrzymali dodatkowe informacje o Funduszu, co być może zachęci ich do składania wniosków w konkursie projektów finansowanych przez Fundusz na Litwie.

GRUDZIEŃ 2011, LITWA

Otwarcie litewskiej strony Funduszu: www.LTPLjaunimas.lt.

16-18 GRUDNIA 2011, KONSTANCIN-JEZIORNA (POLSKA)

Spotkanie ewaluacyjne – podsumowujące projekty finansowane przez Fundusz w 2011 roku

PROJEKTY W 2011 ROKU
2011 METU PROJEKTU

CHARAKTERYSTYKA PROJEKTÓW
DOFINANSOWANYCH
FINANSUOTU PROJEKTU
CHARAKTERISTIKA

